

การศึกษาแนวทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้อุปกรณ์ ALCOHOL INTERLOCK เพื่อลดการดื่มแล้วขับในประเทศไทย*

A STUDY OF GUIDELINES OF LEGAL APPROACH IN ORDER TO ENFORCE ALCOHOL INTERLOCK DEVICES FOR THE PURPOSE OF REDUCE DRIVING UNDER THE INFLUENCE (DUI) IN THAILAND

ณัฐพล สิทธิพรหมณ์^{1*}, ชรินทร์ จักรภพโยธิน²

Natthaphon Sitthiphram^{1*}, Chanin Chakkrapopyodhin²

¹คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปทุมธานี ประเทศไทย

¹Faculty of Humanities and Social Sciences, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage, Pathumthani, Thailand

²คณะพยาบาลศาสตร์อัครราชกุมารี ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

²Princess Ajarajakumari Faculty of Nursing, Chulabhorn Royal Academy, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: natthaphon@vru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาแนวทางกฎหมายเพื่อบังคับใช้อุปกรณ์ ALCOHOL INTERLOCK เพื่อลดการดื่มแล้วขับในประเทศไทย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษามาตรการการบังคับใช้อุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศในกลุ่มยุโรป เพื่อลดพฤติกรรมการดื่มแล้วขับ และ 2) วิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้อุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ในประเทศไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศในกลุ่มยุโรปซึ่งเป็นสามภูมิภาคที่มีการใช้อุปกรณ์นี้อย่างแพร่หลาย โดยใช้กรอบเชิงเปรียบเทียบแบบ Comparative Law Matrix รวบรวมข้อมูลจากหนังสือ งานวิจัย หรือการสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้ได้ข้อมูลถูกต้องและตรวจสอบได้ พบว่า การบังคับใช้กฎหมายเมาแล้วขับของประเทศไทยยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุได้ เพราะเป็นมาตรการตรวจเมื่อขับผ่านด่าน ในต่างประเทศ เช่น ประเทศสหรัฐจะใช้อุปกรณ์นี้เมื่อผู้กระทำผิดมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินที่กฎหมายกำหนด หรือถูกตัดสินกำหนดเป็นเงื่อนไขของการคุมประพฤติ หรือเป็นมาตรการทางเลือกให้แก่ผู้กระทำความผิดที่ถูกศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ที่สามารถเลือกติดตั้งแทนการถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันตั้งแต่ยังไม่ขับขี่ จึงเป็นช่องว่างทางกฎหมายของไทยที่ควรแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559 รวมถึงการออกกฎกระทรวงเพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายอุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ติดรถกับผู้กระทำความผิด

ฐานขับรถในขณะเมาสุรา ผู้กระทำความผิดซ้ำในรูปแบบมาตรการแทนการลงโทษ และกับคนขับรถขนส่งสาธารณะ
รถรับส่งนักเรียนเป็นอุปกรณ์ประจำรถเพื่อแก้ไขปัญหาคับตึงเหตุจากการเมาแล้วขับในประเทศไทย

คำสำคัญ: อุปกรณ์แอลกอฮอล์อินเทอร์ลอค, ความปลอดภัยทางถนน, เมาแล้วขับ, การแก้กฎหมาย

Abstract

This research explores the guidelines of legal approach in order to enforce ALCOHOL INTERLOCK devices for the purpose of reduce driving under the influence (DUI) in Thailand. The study was conducted with the objectives for 1) To study enforcement measures of alcohol interlock devices in other countries, especially the United States, Australia, and a group of European nations in order to reduce driving under the influence (DUI) behavior. and 2) To analyze and recommend a course of action to legal measures so as to enforces alcohol interlock devices in Thailand. This is qualitative research, in order to study legislation comparison on three regions where alcohol interlocks are commonly employed by using Comparative Law Matrix. Compiling data from books, researches, academic research, and electronic media to ensure accuracy and verifiability. The findings indicate that Thailand's driving under the influence (DUI) legislation is not possible to solve traffic accident, which rely mainly on random roadside checkpoints, are insufficient in addressing the problem. In foreign countries, such as the United States, this device is used when an offender's blood alcohol concentration exceeds the legal limit, as a condition of probation, or as an alternative measure granted to offenders whose driving licenses have been suspended, this device serves as a preventive measure before the act of driving occurs. This situation highlights a legislative gap in Thailand that warrants prompt rectification through amendments to pertinent laws, including the laws, including the Land Traffic Act B.E. 1979, the Criminal Code, and the Probation Act B.E. 2016. Furthermore, it is imperative to promulgate ministerial regulations mandating the installation and use alcohol detection devices for individuals convicted of driving under the influence (DUI), habitual offenders as part of alternative sentencing measures, and drivers of public transportation and School transportation vehicle. Such measures are essential to effectively mitigate alcohol-related traffic accidents within Thailand.

Keywords: Alcohol Interlock, Roadsafety, Drunk Driving, Amendment

บทนำ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2567 มีผู้เสียชีวิตจากการดื่มแล้วขับ 284,253 ราย เฉลี่ยปีละ 56,850 ราย มีมูลค่าความสูญเสีย 370,000,000,000 บาท (ไทยพับลิก้า, 2567) ซึ่งบุคคลมีเสรีภาพในร่างกายที่จะเลือกบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม และสุราได้ รวมถึงมีเสรีภาพในการเดินทางและการขับขี่ยานพาหนะได้ แต่การที่บุคคลจะขับรถขณะเมาสุรานั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43(2) ซึ่งมีอัตราโทษตาม

มาตรา 160 ตริ จากระดับผลการกระทำ ถ้าไม่มีคูกรณีต้องระวางจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ แต่ถ้ามีคูกรณีจะแยกอัตราโทษออกเป็นกรณีได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ กรณีมีคูกรณีที่ได้รับอันตรายสาหัสต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ และถ้าคูกรณีถึงแก่ความตายต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาต (พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522, 2522) กรณีผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ขับขี่ประจำรถที่ใช้ในการขนส่ง พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 40 ทวิ วรรคหนึ่งห้ามมิให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดปฏิบัติหน้าที่ขับรถที่ใช้ในการขนส่งหากปรากฏว่าขณะใช้หรือขณะยินยอมให้ปฏิบัติหน้าที่ขับรถผู้นั้นมีอาการเมาสุรา และมาตรา 40 ทวิ วรรคสองกำหนดหน้าที่ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งต้องคอยดูแลและป้องกันไม่ให้ผู้ขับรถในขณะมีอาการเมาสุรา โดยมีบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนมาตรา 40 ทวิ วรรคหนึ่งไว้ในมาตรา 138 ทวิ วรรคหนึ่งให้ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ และมาตรา 138 ทวิ วรรคสองได้มีบทกำหนดโทษของการฝ่าฝืนมาตรา 40 ทวิ วรรคสองให้ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท (พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก, 2522) กฎหมายที่บังคับใช้กับผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะ คือ พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 57 ฉ ผู้ขับขี่รถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะต้องไม่เสพหรือเมาสุราในขณะที่ขับรถ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือนหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา 66/3 (พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522, 2522)

ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในทางปฏิบัติมีหลายประการ เช่น ปัญหาการมีเฉพาะกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดและวิธีการทดสอบว่าเมาสุราหรือไม่ตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2537) เท่านั้น แต่ไม่มีกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดและวิธีการทดสอบว่าเมาอย่างอื่นด้วย หรือปัญหาการมีเฉพาะกำหนดข้อสันนิษฐานเป็นโทษแก่ผู้ปฏิเสธการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 142 วรรคสี่ เท่านั้น แต่ไม่ได้มีการบัญญัติข้อสันนิษฐานเป็นโทษแก่ผู้ปฏิเสธการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ด้วย มีผลทำให้ผู้ขับขี่รถตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 ที่ปฏิเสธการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์จะไม่ถูกสันนิษฐานไว้ก่อนว่าขับรถในขณะเมาสุราหรือของเมาอย่างอื่น หรือปัญหาคดีเมาแล้วขับโดยไม่มีคูกรณีได้รับอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกาย ซึ่งมีอัตราโทษอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลแขวงตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง พ.ศ. 2499 ทำให้พนักงานอัยการต้องดำเนินการฟ้องคดีภายใน 48 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคriminalในศาลแขวง, 2499) ในทางปฏิบัติพนักงานสอบสวนไม่สามารถที่จะรวบรวมข้อมูลประวัติอาชญากรเพื่อขอเพิ่มโทษในกรณีกระทำความผิดซ้ำได้ทัน เพราะการเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมไม่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ส่งผลให้ศาลพิพากษาเพิ่มโทษจำเลยที่กระทำความผิดมาแล้วซ้ำซ้ำได้ยาก (มารีญา เทพลีธา, 2559)

จากสภาพปัญหาต่าง ๆ ข้างต้น จึงควรทบทวนกฎหมายมาแล้วซ้ำตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 เพื่อหาแนวทางบังคับใช้กฎหมายในการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในต่างประเทศนำเทคโนโลยีมาช่วยในการป้องกันปัญหาการดื่มแล้วขับ โดยใช้อุปกรณ์ในการตรวจจับแอลกอฮอล์ (Alcohol Interlock) เช่น ประเทศสหรัฐมีการกำหนดโทษสำหรับผู้กระทำผิดครั้งที่ 2 ต้องติดตั้งอุปกรณ์เครื่องป้องกันผู้ขับขี่รถในขณะที่เมาสุราควบคู่กับการดำเนินคดีอื่น ๆ ด้วย (ไวพจน์ กุลาชัย, 2555) วิจัยเก็บข้อมูลในรัฐแมรี่แลนด์ พบว่า การใช้เครื่องตรวจจับแอลกอฮอล์กับผู้ดื่มแล้วขับแสดงให้เห็นว่าภายในปีแรกของเข้าร่วมโครงการสามารถลดการกระทำผิดซ้ำได้มากขึ้นร้อยละ 65 (Bax, C. et. al., 2001) ประเทศออสเตรเลียเริ่มนำเครื่องตรวจจับแอลกอฮอล์มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาการดื่มแล้วขับโดยกำหนดมาตรฐานเครื่องมือและกำหนดรูปแบบในการนำไปใช้นำร่องที่มลรัฐควีนแลนด์ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 (Schonfeld, C. & Sheehan, M., 2004) ประเทศออสเตรเลียเริ่มใช้ในช่วงปี ค.ศ. 2012 - 2013 ประเทศเบลเยียมออกกฎหมายตั้งแต่ปี ค.ศ. 2010 แต่เริ่มบังคับใช้ปี ค.ศ. 2013 ประเทศเดนมาร์กเริ่มมีการบังคับใช้เมื่อ ค.ศ. 2015 ประเทศฟินแลนด์เริ่มนำร่องตั้งแต่ปี ค.ศ. 2005 และเริ่มมีการบังคับใช้อย่างจริงจังในปี ค.ศ. 2008 ประเทศฝรั่งเศสเริ่มใช้ใน 7 แคว้นในปี ค.ศ. 2018 และขยายผลไปทั่วประเทศเมื่อ ค.ศ. 2019 และ พงศ์ปิยะ ยอดสุรางค์ เสนอวิจัยมาตรการบังคับทางกฎหมายกรณีผู้ขับขี่รถในขณะที่เมาสุราตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ว่าควรบัญญัติกฎหมายเพิ่มเติมให้ผู้ขับขี่ติดตั้งอุปกรณ์เครื่องป้องกันผู้ขับขี่รถในขณะที่เมาสุรากับผู้ที่เคยกระทำความผิดในข้อหาขับขี่รถในขณะที่เมาสุรามาแล้วครั้งหนึ่งเพื่อควบคุมการสตาร์ทรถเพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับตนเองและผู้อื่น (พงศ์ปิยะ ยอดสุรางค์, 2560) วิจัยของ อรทัย วลีวงศ์ และคณะ รายงานทบทวนข้อมูลวิชาการข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการป้องกันและจัดการปัญหาการดื่มแล้วขับ: มาตรการตั้งจุดตรวจลมหายใจวัดระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่แบบสุ่ม (Random breath testing: RBT) ได้เสนอให้ใช้เครื่องวัดระดับแอลกอฮอล์ล้อคสตาร์ทเครื่องยนต์ (Ignition interlock) เพื่อแก้ปัญหการดื่มแล้วขับในบริบทที่เหมาะสม (อรทัย วลีวงศ์ และคณะ, 2563) ผู้วิจัยเห็นว่าควรศึกษาแนวทางการบังคับใช้อุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ (Alcohol Interlock) ในต่างประเทศมาเป็นแนวทางการกำหนดมาตรการทางกฎหมายในประเทศไทยเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวมในการใช้รถใช้ถนนสัญจรอย่างปลอดภัยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 3 วรรคสองกำหนดให้องค์กรทั้งหลายในรัฐธรรมนูญปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงหลักการนี้ (กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์, 2565)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษามาตรการการบังคับใช้อุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศในกลุ่มยุโรป เพื่อลดพฤติกรรมกรรมการดื่มแล้วขับ
2. เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนะแนวทางมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้อุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้เป็นวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีเก็บข้อมูลโดยการศึกษาเอกสาร (Documentary Research) เท่านั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาของกฎหมาย และศึกษาเปรียบเทียบ

กฎหมายใช้กรอบเชิงเปรียบเทียบแบบ Comparative Law Matrix มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดื่มแล้วขับของประเทศไทยเพื่อวิเคราะห์ช่องว่าง (Gap) ของกฎหมายและมาตรการการแก้ไขปัญหาที่ดื่มแล้วขับในปัจจุบัน และศึกษามาตรการบังคับใช้เครื่องตรวจจับแอลกอฮอล์ในต่างประเทศเพื่อการกำหนดวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ ตำรากฎหมาย งานวิจัย วิทยานิพนธ์ บทความทางวิชาการ เอกสารทางวิชาการ หรือการสืบค้นจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศโดยเลือกแหล่งข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลได้ โดยมีมุ่งหมายให้สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการสร้างมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้อุปกรณ์ควบคุมการสตาร์ทด้วยปริมาณแอลกอฮอล์ (Alcohol Interlock) เพื่อลดพฤติกรรมกรรมการดื่มแล้วขับในประเทศไทย มีขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติคุ้มครองประพฤติ พ.ศ. 2559 ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 โดยก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์กับคณะกรรมการจริยธรรมในคน ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ และได้รับรองโครงการเลขที่ EC 027/2566 มีขอบเขตด้านระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาตั้งแต่วันที่ 10 มีนาคม ถึงวันที่ 9 มิถุนายน 2567 โดยทำการศึกษารอบคลุมทั้งประเทศ

ผลการวิจัย

จากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษามาตรการการบังคับใช้อุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ในต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย และประเทศในกลุ่มยุโรป เพื่อลดพฤติกรรมกรรมการดื่มแล้วขับ พบว่า

ตารางที่ 1 ข้อมูลมาตรการการบังคับใช้ Alcohol Interlocks ประเทศสหรัฐอเมริกา

มลรัฐ	กลุ่มเป้าหมายการบังคับใช้	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลาติดตั้ง	ค่าใช้จ่ายและความรับผิดชอบ
อลาบามา (Alabama)	ผู้กระทำผิดขับรถในขณะที่มึนเมาจากแอลกอฮอล์ (DUI)	The Alabama Department of Forensic Sciences และ The Alabama Law Enforcement Agency (ALEA)	ตั้งแต่ 90 วัน เป็นต้นไป	ผู้เข้าร่วมเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยมีค่าธรรมเนียมประมาณ \$150 - \$200 สำหรับการติดตั้งอุปกรณ์ และค่าเช่ารายเดือนสำหรับอุปกรณ์ จำนวน \$75/เดือน สำหรับระยะเวลาทั้งหมดที่ผู้กระทำผิดเลือกที่จะใช้อุปกรณ์
อาร์แคนซอส (Arkansas)	ผู้กระทำผิดขับรถในขณะที่มึนเมาจากแอลกอฮอล์ (DUI) หรือผู้ที่ก่ออาชญากรรม	The Arkansas Department of Finance and Administration (DFA)	ตั้งแต่ 6 เดือน เป็นต้นไป	ผู้กระทำผิดเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ โดยค่าใช้จ่ายขึ้นอยู่กับประเภทของอุปกรณ์ ซึ่งมีให้เลือกหลายชนิด เช่น อุปกรณ์ของ Alcohol interlock มีค่าติดตั้งระหว่าง \$100 - \$150 และ \$2.50 - \$ 3.50 ต่อวันสำหรับการเช่า

ตารางที่ 1 ข้อมูลมาตรการการบังคับใช้ Alcohol Interlocks ประเทศสหรัฐอเมริกา (ต่อ)

มลรัฐ	กลุ่มเป้าหมาย การบังคับใช้	หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ระยะเวลา ติดตั้ง	ค่าใช้จ่ายและความรับผิดชอบ
	ซึ่งเกี่ยวข้องกับ แอลกอฮอล์			Intoxalock หรือการติดตั้งอุปกรณ์ของ LifeSafer Ignition Interlock ราคาประมาณ \$70 - \$170 และค่าใช้จ่ายรายเดือนในการเช่า อุปกรณ์ประมาณ \$50 - \$120 ต่อเดือน
แคลิฟอร์เนีย (California)	ผู้กระทำความผิดซ้ำรถ ในขณะที่มีเมามา จากแอลกอฮอล์ (DUI)	The Superior Court of California และ California Department of Motor Vehicles	ตั้งแต่ 6 เดือน - 3 ปี	ผู้กระทำความผิดเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับค่าใช้จ่าย ทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ โดยค่าใช้จ่าย ขึ้นอยู่กับประเภทของอุปกรณ์ซึ่งมีให้เลือก หลากหลาย โดยบริษัทที่ติดตั้งต้องได้รับการ อนุมัติโดยศาล
แมสซาชูเซตส์ (Massachusetts)	ผู้ที่ถูกพักใช้ ใบอนุญาตขับขี่ จากกรณีการขับ รถขณะมีเมามา (OUI)	Registry of Motor Vehicles (RMV)	ประมาณ 2 ปี	ผู้เข้าร่วมเป็นผู้รับผิดชอบสำหรับค่าใช้จ่าย ทั้งหมด โดยอุปกรณ์มีค่าใช้จ่ายประมาณ \$ 200 ในการติดตั้งและค่าบริการบำรุงรักษารายเดือน คือ \$85 ต่อเดือน และต้องกลับไปยังผู้ขาย ภายใน 30 วัน สำหรับการบำรุงรักษามันตาม กำหนดและอัปเดตข้อมูล
โรดไอส์แลนด์ (Rhode Island)	ผู้กระทำความผิดซ้ำรถ ในขณะที่มีเมามา จากแอลกอฮอล์ (DUI) และ ปฏิเสธการ ทดสอบ BAC	Rhode Island DMV	3 เดือน - 10 ปี	ราคาแตกต่างกันขึ้นอยู่กับความต้องการในการ ตรวจสอบและอุปกรณ์ที่ต้องการโดยค่าใช้จ่ายใน การติดตั้งและบำรุงรักษา IID ใน โรดไอส์แลนด์ ได้แก่ - ค่าธรรมเนียม \$100 ที่จ่ายให้กับ Rhode Island DMV สำหรับ IID - ค่าธรรมเนียม \$27.50 ที่จ่ายให้กับ Rhode Island DMV สำหรับการอัปเดตใบขับขี่ของคุณ - ระหว่าง \$70 - \$150 สำหรับค่าใช้จ่ายในการ ติดตั้ง ระหว่าง \$60 - \$ 100 ต่อเดือนสำหรับค่าใช้จ่าย ในการบำรุงรักษา

จากตารางที่ 1 มลรัฐอลาบามาจะบังคับใช้การติดตั้งอุปกรณ์ alcohol interlock กับผู้กระทำความผิดซ้ำรถในขณะที่เมาสุรา แต่ในบางมลรัฐ เช่น อาร์แคนซอสส์จะเพิ่มเติมมาใช้กับทั้งผู้กระทำความผิดซ้ำรถในขณะที่มีเมามาสุราและผู้ที่เกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ ส่วนในโรดไอส์แลนด์จะบังคับใช้การติดตั้งอุปกรณ์ alcohol interlock กับผู้กระทำความผิดดังกล่าวและผู้ปฏิเสธการทดสอบหาค่า BAC ในร่างกาย ส่วนวิสคอนซินจะบังคับใช้

การติดตั้งอุปกรณ์ alcohol interlock กับผู้กระทำความผิดดังกล่าวเฉพาะที่มีระดับความเข้มข้นของแอลกอฮอล์ในเลือด (BAC) 0.15 หรือมากกว่านั้นซึ่งมีความคล้ายคลึงกับในไวโอมิงแต่ในไวโอมิงจะเพิ่มกรณีของผู้กระทำผิดซ้ำด้วย ส่วนแมสซาชูเซตส์จะใช้บังคับกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้กระทำความผิดมาแล้วขับเฉพาะที่โดนสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับรถเท่านั้น เห็นได้ว่าสหรัฐอเมริกาใช้ alcohol interlock เป็นมาตรการที่แตกต่างกันไปกับผู้มาแล้วขับที่มีแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 20 mg/dL ขึ้นไป ผู้ปฏิเสธการตรวจลมหายใจ และผู้สมัครใจ บทลงโทษจะรุนแรงขึ้นตามปริมาณแอลกอฮอล์และจำนวนครั้งที่กระทำความผิด ซึ่งการใช้อุปกรณ์นี้กับผู้ดื่มแล้วขับแสดงให้เห็นว่าภายในปีแรกของเข้าร่วมโครงการสามารถลดการกระทำความผิดซ้ำได้มากขึ้นร้อยละ 65

ประเทศออสเตรเลียมีการบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดขับรถในขณะที่มีเมามาจากแอลกอฮอล์เท่านั้น โดยแบ่งเป็นกรณีของผู้กระทำความผิดครั้งแรกโดยติดตั้งจาก BAC ในร่างกายเกินกว่าปริมาณที่กฎหมายกำหนดของแต่ละมลรัฐ และระยะเวลาการติดตั้งแตกต่างกันไประยะเวลาการติดตั้งอุปกรณ์ alcohol interlock ขึ้นต่ำตั้งแต่ 12 เดือน สำหรับการกระทำผิดซึ่งจัดอยู่ในระดับต่ำและเพิกถอนการกระทำผิด ส่วนกรณีผู้กระทำความผิดซ้ำถ้าผู้นั้นได้การกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา 5 ปี จะต้องติดตั้งอุปกรณ์สูงสุด 48 เดือน สำหรับการลงโทษในระดับสูง และมาตรการของบางรัฐ เช่น แอสเมเนีย และควีนส์แลนด์ อีกทั้ง ยังพบว่า จะมีการแบ่งช่วงเวลาของมาตรการการติดตั้งอุปกรณ์ alcohol interlock เป็นช่วงเวลาเรียนรู้ และช่วงเวลาปฏิบัติ บทลงโทษจะรุนแรงเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิด นอกจากนี้ ยังมีการใช้กับผู้สมัครใจติดตั้งด้วย

ประเทศกลุ่มยุโรป ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส โปแลนด์ และสวีเดน นั้น ล้วนแต่เป็นการบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดมาแล้วขับทั้งสิ้นในเรื่องระยะเวลาการติดตั้ง ในบางประเทศมีตั้งแต่ระยะสูงสุดไม่เกิน 1 ปี หรือบางประเทศได้ตั้งแต่ 1 ปีถึงสูงสุด 2 ปี หรือ 3 ปี แต่มีความน่าสนใจที่ประเทศฟินแลนด์ใช้กับผู้มาแล้วขับที่มีแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 20 mg/dL ถึง 180 mg/dL ขึ้นไป ผู้สมัครใจ รถรับส่งนักเรียนได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาล รถรับส่งเด็ก รถโดยสารสาธารณะ และรถขนส่ง บทลงโทษรุนแรงขึ้นตามปริมาณแอลกอฮอล์ และตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิด

แนวทางมาตรการทางกฎหมายในการบังคับใช้อุปกรณ์ตรวจจับแอลกอฮอล์ในประเทศไทยนั้นเมื่อได้ทำการศึกษามาตรการของประเทศต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว เห็นว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้สอดคล้องกับแนวทางของต่างประเทศที่ใช้อุปกรณ์แอลกอฮอล์อินเทอร์ล็อกเป็นมาตรการอื่นแทนการลงโทษผู้กระทำความผิดมาแล้วขับโดยควรใช้ควบคู่เป็นเงื่อนไขในการคุมประพฤติ หรือในกรณีของรถสาธารณะควรที่จะมีการบัญญัติกฎหมายให้เป็นอุปกรณ์ประจำรถ

อภิปรายผล

การขับรถในขณะที่เมาสุราเป็นสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งในการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนซึ่งมีความพยายามแก้ไขปัญหาค่าการดื่มแล้วขับอันเป็นประเด็นที่ทั่วโลกให้ความสำคัญเพื่อร่วมมือกันยุติปัญหานี้ โดยมีคณะกรรมการศูนย์อำนวยความสะดวกความปลอดภัยทางถนน (ศปถ.) ดำเนินงานความปลอดภัยทางถนนให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมกับนานาชาติในการประกาศเจตนารมณ์และได้มีการปรับปรุงกฎหมายให้มีอัตราโทษรุนแรงมากขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 โดยแก้ไขพระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่7) พ.ศ. 2550 มาตรา 160 ตรี วรรคหนึ่ง

ให้เพิ่มอัตราโทษผู้ที่กระทำความผิดมาแล้วซ้ำที่ไม่มีคู่มือเป็นจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่น้อยกว่าหกเดือนหรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ (อุษา ปักกิ่งส์, 2556) เพิ่มกรณีของการกระทำความผิดมาแล้วซ้ำเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ มาตรา 160 ตรี วรรคสอง ให้ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ และเพิ่มกรณีของการกระทำความผิดมาแล้วซ้ำเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัสตามมาตรา 160 ตรี วรรคสาม ให้ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ รวมทั้งเพิ่มเติมกรณีของการกระทำความผิดมาแล้วซ้ำเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา 160 ตรี วรรคท้าย ให้ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ (ไทยรัฐออนไลน์, 2564)

ประเทศไทยจะมีความพยายามทั้งในเชิงนโยบายและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดปัญหาการดื่มแล้วขับแต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะผู้ที่กระทำความผิดไม่ได้มีความเกรงกลัวต่อบทลงโทษ โดยผู้ที่ถูกจับกุมร้อยละ 90 ยอมรับได้กับการรอลงโทษ (ไวพจน์ กุลาชัย, 2555) และผู้ขับขี่ยังอาศัยช่องว่างของกฎหมายในการปฏิเสธการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ รวมถึงการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งศาลกรณีถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ การขาดฐานข้อมูลของผู้กระทำความผิดส่งผลให้มีการกระทำความผิดซ้ำอยู่เป็นประจำ เนื่องจากคดีมาแล้วซ้ำโดยไม่มีคู่มือได้รับอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายมีอัตราโทษทางอาญาอยู่ในอำนาจการพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง ซึ่งตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาคดีอาญาในศาลแขวง พ.ศ. 2499 นั้นจะกำหนดให้พนักงานอัยการต้องดำเนินการฟ้องคดีภายใน 48 ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ต้องหาถูกจับ ระยะเวลาที่จำกัดทำให้พนักงานสอบสวนไม่สามารถรวบรวมข้อมูลประวัติอาชญากรผู้ต้องหาเพื่อขอเพิ่มโทษกรณีกระทำความผิดซ้ำตามประมวลกฎหมายอาญาได้ เพราะการเก็บข้อมูลประวัติอาชญากรรมไม่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน การดำเนินคดีส่วนใหญ่ไม่ได้ดำเนินการสืบประวัติอาชญากร ทำให้ยากที่จะให้ศาลพิพากษาเพิ่มโทษจำเลยที่กระทำความผิดมาแล้วซ้ำซ้ำได้ (มารีญา เทพลีธา, 2559) ดังนั้น แม้ว่าจะมีการบัญญัติเพิ่มโทษมาแล้วซ้ำแต่ในการบังคับใช้กฎหมายนั้น การตั้งด่านตรวจยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่ต้นทางของการขับรถในขณะเมาสุราได้

ในสหรัฐอเมริกามีการนำเอาอุปกรณ์ Alcohol Interlock มาใช้แก้ไขปัญหาเมาแล้วขับโดยบังคับติดตั้งเมื่อผู้กระทำความผิดมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินที่กฎหมายกำหนด หรือเมื่อผู้กระทำความผิดถูกตัดสินลงโทษโดยศาลแล้วอาจถูกกำหนดเป็นเงื่อนไขของการคุมประพฤติ หรือเป็นมาตรการทางเลือกให้แก่ผู้กระทำความผิดที่ถูกศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่สามารถเลือกติดตั้งแทนการถูกพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ หรือใช้เป็นเงื่อนไขในการคืนสถานะใบอนุญาตขับขี่รถของผู้กระทำความผิดหลังจากการถูกพักใช้ใบอนุญาต ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของการบังคับใช้จะเป็นผู้กระทำความผิดขับรถในขณะเมาสุราเป็นหลัก บางรัฐใช้กับผู้ที่ปฏิเสธการตรวจค่า BAC ในร่างกายด้วย บางมลรัฐได้บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดติดตั้งอุปกรณ์ alcohol interlock โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นการลงโทษครั้งแรกหรือการลงโทษผู้กระทำความผิดซ้ำ แต่ในหลาย ๆ มลรัฐได้แบ่งแยกระดับผู้กระทำความผิดซ้ำที่กำหนดระยะเวลาไว้สูงมากขึ้นกว่าผู้กระทำความผิดที่ถูกลงโทษในครั้งแรกด้วย โดยในส่วนของค่าใช้จ่ายในการติดตั้งค่าบำรุงรักษา หรือค่าเช่าซึ่งอาจเป็นรายวันหรือรายเดือนให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

เดิมการลงโทษผู้กระทำความผิดอาญาเป็นไปตามทฤษฎีว่าด้วยจุดประสงค์ของการลงโทษเพื่อให้สาสม (Retributive Theory) เน้นแก้แค้นให้สาสม แต่ปัจจุบันเป็นการลงโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิดตามทฤษฎี ช่มช้อย์ยัง โดยลงโทษผู้กระทำความผิดเป็นตัวอย่างไม่ให้สังคมเกรงกลัวโทษจากการกระทำผิดไม่คิดที่จะกระทำผิด ขึ้นอีกเป็นการป้องกันโดยทั่วไป (General Prevention) (ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน, 2555) และทฤษฎีว่าด้วยจุดประสงค์ของการลงโทษเพื่อการดัดแปลง (Reformative Theory) เพื่อการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด และการป้องกันสังคม ให้ปลอดภัยจากอาชญากรรม (อรรถพร ชูบำรุง, 2527) ดังนั้น การกำหนดโทษให้เหมาะสมกับความผิดและตัวผู้กระทำ ความผิดจึงมีความสำคัญในการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกลับไปกระทำความผิดซ้ำ การสืบเสาะของพนักงาน คุมประพฤติและฐานความผิดที่กระทำ เช่น การกระทำโดยประมาทหากมีพฤติการณ์เยยวยา ชดใช้ค่าเสียหายจน เป็นที่พอใจไม่ติดใจเอาความ ศาลย่อมมีพิจารณาให้มีการรอการลงโทษได้ (สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ, 2565) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการใช้อุปกรณ์แอลกอฮอล์อินเตอร์ลอคจะเป็นแนวทางการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษที่มีความ เหมาะสมในการป้องกันมิให้ผู้กระทำกลับไปกระทำความผิดซ้ำได้

ผู้วิจัยเห็นว่าควรให้ผู้กระทำความผิดชั่วคราวในขณะเมาสุราติดตั้งติดตั้งอุปกรณ์ Alcohol Interlock ในกรณีที่ศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดควรได้รับการลงโทษจำคุกโดยให้การติดตั้งอุปกรณ์นี้เป็นเงื่อนไขในการคุม ประพฤติอันเป็นการให้โอกาสในการทดลองพิสูจน์ว่าตัวผู้กระทำความผิดสามารถแก้ไขกลับตัวได้ในระยะเวลา ที่ศาลกำหนด (อัจฉริยา ชูตินันท์, 2566) หรือกรณีที่ศาลจะสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่หรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ ของผู้กระทำความผิด ศาลจะกำหนดให้มีการติดตั้งติดตั้งอุปกรณ์ Alcohol Interlock เป็นมาตรการทางเลือกให้ ผู้กระทำความผิดแทนการพักใช้ใบอนุญาตขับขี่หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ก็ได้ และควรเพิ่มเติมความผิดฐาน ขับรถในขณะเมาสุราเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้อื่นได้รับความเสียหายด้วย จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 160 ตรีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 วรรคสาม พระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559 มาตรา 14 อันเป็นการลงโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิดตามทฤษฎีช่มช้อย์ยังให้ประชาชนทั่วไป ไม่ขับรถในขณะเมาสุรา และเป็นการฟื้นฟูแก้ไขผู้กระทำความผิดทฤษฎีว่าด้วยจุดประสงค์ของการลงโทษเพื่อการ ดัดแปลง เพราะแก้ไขปัญหการขับรถในขณะเมาสุราไปที่ต้นทางแห่งการกระทำความผิด โดยการไม่ให้ผู้มีปริมาณ แอลกอฮอล์เกินกว่าที่กฎหมายกำหนดสามารถขับรถได้ ผู้กระทำความผิดเมาแล้วขับหรือประชาชนทั่วไปที่จะขับรถ เมื่อทราบถึงมาตรการติดตั้งอุปกรณ์ Alcohol Interlock ที่รถยนต์ของผู้กระทำความผิดชั่วคราวในขณะเมาสุราแล้ว ย่อมมีผลให้คิดก่อนการตัดสินใจที่จะดื่มสุราเมื่อต้องขับรถ เพราะผู้คิดที่จะกระทำความผิดย่อมพิจารณาบทลงโทษ ที่ผู้กระทำจะได้รับตามทฤษฎีการเลือกอย่างมีเหตุผล (Rational Choice Theory) (ธงไทย ไพเราะ, 2561) ซึ่งจะเลือก และตัดสินใจอย่างมีตรรกะและเป็นไปตามเหตุตามผล (ภูมินทร์ บุตรอินทร์, 2562)

กรณีของรถสาธารณะ รถรับจ้างบรรทุกทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคนนั้น ผู้ขับขี่หรือผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติ หน้าที่เป็นผู้ประจำรถในการขนส่งผู้โดยสารจะต้องขับรถด้วยความระมัดระวังกว่าวิญญูชนทั่วไป จึงควรมีมาตรการ ติดตั้งอุปกรณ์ alcohol interlock กับรถสาธารณะด้วย ดังเช่น ที่ประเทศฟินแลนด์ได้มีการใช้กับรถโดยสาร สาธารณะ รถรับส่งนักเรียนที่ได้รับทุนสนับสนุนจากรัฐบาล และรถรับส่งเด็ก

ในประเด็นถัดไปการออกกฎหมายมาจำกัดเสรีภาพของบุคคลนั้นต้องออกเป็นกฎหมายที่ตราขึ้นโดยฝ่าย นิติบัญญัติ ซึ่งเป็นผู้แทนประชาชนเพื่อเป็นหลักประกันว่าการจำกัดเสรีภาพนั้นไม่เกินสมควรแก่เหตุ แต่ในกรณี

ที่ไม่มีกฎหมายออกมาจำกัด บุคคลย่อมมีเสรีภาพที่จะทำกรณัั้นได้เสมอและได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญ ตรีบเท่าที่ไม่วะทบกระเทือนความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดี และไม่ละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลอื่น (สมยศ เชื้อไทย, 2566) ดังนั้น กฎหมายที่ผู้วิจัยเสนอแก้ไขเพิ่มเติมจึงเป็นกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติ และ กฎกระทรวง

สรุปและข้อเสนอแนะ

สหรัฐอเมริกาใช้ alcohol interlock เป็นมาตรการที่แตกต่างกันไปกับผู้เมาแล้วขับที่มีแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 20 mg/dL ขึ้นไป ผู้ปฏิเสธการตรวจลมหายใจ และผู้สมัครใจ บทลงโทษจะรุนแรงขึ้นตามปริมาณแอลกอฮอล์และ จำนวนครั้งที่กระทำความผิด ซึ่งการใช้อุปกรณ์นี้กับผู้ดื่มแล้วขับแสดงให้เห็นว่าภายในปีแรกของการเข้าร่วมโครงการ สามารถลดการกระทำผิดซ้ำได้มากขึ้นร้อยละ 65 ออสเตรเลียใช้กับผู้เมาแล้วขับที่มีระดับแอลกอฮอล์แตกต่างกัน ไปในแต่ละมลรัฐ บทลงโทษจะรุนแรงเพิ่มขึ้นตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิดแบ่งเป็นระยะเวลาใช้งานเป็นช่วงเรียนรู้ และช่วงปฏิบัติและมีการใช้กับผู้สมัครใจด้วย ประเทศฟินแลนด์ใช้กับผู้เมาแล้วขับที่มีแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 20 mg/dL ถึง 180 mg/dL ขึ้นไป ผู้สมัครใจ รถรับส่งนักเรียน รถโดยสารสาธารณะ รถขนส่ง บทลงโทษรุนแรงขึ้นตามปริมาณ แอลกอฮอล์ และตามจำนวนครั้งที่กระทำความผิด ผู้วิจัยเห็นว่าประเทศไทยควรใช้เครื่องอุปกรณ์ alcohol interlock กับผู้ขับซึ่งรถยนต์สาธารณะ รถแท็กซี่ รถรับส่งนักเรียน และผู้กระทำความผิดขับรถขณะเมาสุรา จึงควรปรับปรุง กฎหมาย ดังนี้ ข้อ 1 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 160 ตรี ให้ใช้อุปกรณ์ alcohol interlock เป็นมาตรการแทนการลงโทษตามเงื่อนไขการคุมประพฤติควบคู่กับการรอการลงโทษจำคุกในกรณีศาล จะสั่งพักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาตว่า โดยบัญญัติวรรคหนึ่งว่า “ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 43(2) ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าหกเดือน หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ หรือศาลจะสั่งกำหนดมาตรการทางเลือกให้ ผู้กระทำความผิดเลือกใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกาย ติตรถและจำกัดการใช้รถเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับที่กำหนดโดยให้ผู้นั้นต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวแทนการถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” บัญญัติวรรคสอง ว่า “ถ้าการ กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายแก่ทรัพย์สิน ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน สองปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้น มีกำหนดไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ หรือศาลจะสั่งกำหนดมาตรการทางเลือกให้ผู้กระทำความผิด เลือกใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายติตรถและ จำกัดการใช้รถเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับที่กำหนดโดยให้ผู้นั้นต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายใน การใช้อุปกรณ์ดังกล่าวแทนการถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” และบัญญัติวรรคสามว่า “ถ้าการกระทำ ความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจหรือผู้กระทำความผิดมีปริมาณแอลกอฮอล์ ในร่างกายที่ตรวจพบเกินแปดสิบมิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่ สองหมื่นถึงหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่าสองปี หรือเพิกถอน ใบอนุญาตขับขี่ หรือศาลจะสั่งกำหนดมาตรการทางเลือกให้ผู้กระทำความผิดเลือกใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรือ

อุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายติตรถและจำกัดการใช้รถเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับที่กำหนดโดยให้ผู้นั้นต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวแทนการถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” และบัญญัติวรรคสี่ว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส หรือผู้กระทำความผิดมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายที่ตรวจพบเกินหนึ่งร้อยมิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงหกปี และปรับตั้งแต่สี่หมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสองหมื่นบาท และให้ศาลสั่งพักใช้ใบอนุญาตขับขี่ของผู้นั้นมีกำหนดไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่ หรือศาลจะสั่งกำหนดมาตรการทางเลือกให้ผู้กระทำความผิดใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายติตรถและจำกัดการใช้รถเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับที่กำหนดโดยให้ผู้นั้นต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าวแทนการถูกสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” และบัญญัติวรรคห้าว่า “ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย หรือผู้กระทำความผิดมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายที่ตรวจพบเกินหนึ่งร้อยห้าสิบมิลลิกรัมเปอร์เซ็นต์ ผู้กระทำได้ระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และให้ศาลสั่งเพิกถอนใบอนุญาตขับขี่” และบัญญัติวรรคท้ายว่า “ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ หรือวรรคห้า เป็นการขับขี่รถยนต์สาธารณะหรือรถจักรยานยนต์สาธารณะตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ หรือเป็นการขับขี่รถที่ใช้ในการขนส่งผู้โดยสารเพื่อสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ผู้กระทำได้ระวางโทษสูงกว่าที่กำหนดอีกหนึ่งในสาม” ข้อ 2 แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2559 มาตรา 14 ใช้อุปกรณ์ alcohol interlock เป็นมาตรการแทนการลงโทษอันเป็นเงื่อนไขการคุ้มครองผู้บริโภคควบคู่กับการรอกการลงโทษจำคุก โดยการเพิ่มมาตรา 14 (7/1) ว่า “(7/1) ให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายติตรถและจำกัดการใช้รถเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับที่กำหนด ทั้งนี้ หลักเกณฑ์และวิธีการใช้อุปกรณ์ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง” ข้อ 3 แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 56 วรรคสาม โดยเพิ่มเติม (6/1) มีข้อความว่า “(6/1) ให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายติตรถและจำกัดการใช้รถเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับที่กำหนด” ข้อ 4 ออกกฎกระทรวงว่าด้วยการใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์หรืออุปกรณ์อื่นใดที่สามารถตรวจสอบปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายติตรถ หรือจำกัดการใช้รถเมื่อมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินระดับที่กำหนดตามเงื่อนไขที่ศาลสั่ง พ.ศ... โดยกระทรวงยุติธรรมเพื่อรองรับความตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2559 มาตรา 14 (7/1) ข้อ 5 ในกรณีของรถขนส่งสาธารณะตามพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมควรออกกฎกระทรวงว่าด้วยกฎกระทรวงว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่ง พ.ศ... ฉบับใหม่โดยให้ alcohol interlock เป็นข้อกำหนดว่าด้วยความปลอดภัยในการขนส่ง และ ข้อ 6 กรณีรถแท็กซี่ตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 5(2) ได้ให้อำนาจดำเนินการออกกฎกระทรวง ผู้วิจัยเห็นว่าควรออกกฎกระทรวงว่าด้วยรถยนต์รับจ้างบรรทุกคนโดยสารไม่เกินเจ็ดคน (ฉบับที่ 3) พ.ศ... โดยให้ alcohol interlock เป็นอุปกรณ์ที่รถยนต์รับจ้างต้องมีและใช้ นอกจากนี้ เห็นว่าควรมีเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป คือ การวิจัยเพื่อการผลิตและการดูแลระบบปฏิบัติการของอุปกรณ์ควบคุมการสตาร์ทด้วยปริมาณแอลกอฮอล์ (Alcohol Interlock) เพื่อสามารถที่จะผลิตเองได้ในประเทศไทยเป็นประโยชน์ในการลดต้นทุนการนำเข้าจากต่างประเทศที่มีราคาสูง และควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาความเห็นต่อร่างกฎหมายที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะ

จากกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียและผู้ได้รับผลกระทบจากมาตรการที่ผู้วิจัยได้เสนอแนะโดยการเปิดรับฟังเป็นเวทีสาธารณะ โดยผู้วิจัยและผู้วิจัยมีข้อจำกัดที่เป็นการวิจัยยังขาดการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสียจึงไม่อาจได้มุมมองจากผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับอุปกรณ์นี้ในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัย “การศึกษาแนวทางกำหนดนโยบายสาธารณะในการบังคับใช้อุปกรณ์ควบคุมการสารถด้วยปริมาณแอลกอฮอล์เพื่อลดพฤติกรรมการดื่มแล้วขับในประเทศไทย” ได้รับทุนสนับสนุนวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2566

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงศ์ กมลธรรมวงศ์. (2565). หลักการใหม่เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- ณัฐวิวัฒน์ สุทธิโยธิน. (2555). ทฤษฎีการลงโทษ. เอกสารการสอนชุด กฎหมายอาญาและอาชญาวิทยาชั้นสูง หน่วยที่ 1 - 6. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช.
- ไทยพับลิก้า. (2567). สถิติ 5 ปี “ดื่มแล้วขับ” ไทยสูญ 3.7 แสนล้าน เสนอเพิ่มโทษ - บังคับใช้เข้มข้น เหตุคนไม่กลัว กฎหมายทำผิดซ้ำพุ่ง. เรียกใช้เมื่อ 9 สิงหาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/n7XAL>
- ไทยรัฐออนไลน์. (2564). เช็กโทษ “เมาแล้วขับ” เตือนคนหัวหมอไม่ยอมเป่า ระวังโดนหนัก. เรียกใช้เมื่อ 9 สิงหาคม 2565 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/2064889>
- ธงไทย ไพเราะ. (2561). การแก้ปัญหาการทะเลาะวิวาทด้วยทฤษฎีอาชญาวิทยา: กรณีศึกษาสถานประกอบการ บนถนนข้าวสาร. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและการบริหารงาน ยุติธรรม. มหาวิทยาลัยรังสิต.
- พงศ์ปิยะ ยอดสุรางค์. (2560). มาตรการบังคับทางกฎหมาย กรณีผู้ขับขี่รถในขณะที่เมาสุรา ตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. วารสารราชภัฏพระนคร, 7(2), 49-63.
- พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก. (2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 38 หน้า 1 (21 มีนาคม 2522).
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522. (2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 139 ตอนที่ 28 ก หน้า 5-22 (6 พฤษภาคม 2522).
- พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงและวิธีพิจารณาความอาญาในศาลแขวง. (2499). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 73 ตอนที่ 78 หน้า 1039 (2 ตุลาคม 2499).
- พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522. (2522). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ตอนที่ 77 หน้า 22 (12 พฤษภาคม 2522).
- ภูมิินทร์ บุตรอินทร์. (2562). การใช้เหตุผลทางนิติศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มารีญา เทพลีธา. (2559). มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับผู้ขับขี่รถที่บริโภคสุรา. เรียกใช้เมื่อ 2 มกราคม 2567 จาก <https://repository.nida.ac.th/handle/662723737/5485>

- ไวพจน์ กุลาชัย. (2555). การบังคับใช้กฎหมายมาแล้วขับในประเทศไทย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ เวียดนาม สิงคโปร์และไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ.
- สมยศ เชื้อไทย. (2566). ความรู้กฎหมายทั่วไป introduction to law คำอธิบายวิชากฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป ความรู้กฎหมายและระบบกฎหมายไทย. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ และคณะ. (2565). Philosophy of Law ปรัชญากฎหมาย. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: บริษัทธนาเพรส จำกัด.
- อรทัย วลีวงศ์ และคณะ. (2563). รายงานทบทวนข้อมูลวิชาการข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการป้องกันและจัดการ ปัญหาดื่มแล้วขับ: มาตรการตั้งจุดตรวจลมหายใจวัดระดับแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่แบบสุ่ม (Random breath testing: RBT). เรียกใช้เมื่อ 5 มกราคม 2567 จาก http://www.roadsafetythai.org/edoc/doc_20201123175332.pdf
- อัจฉริยา ชูตินันท์. (2566). อาชญวิทยาและทัณฑวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.
- อัญญา ชูบำรุง. (2527). ทฤษฎีอาชญวิทยา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- อุษา บิ๊กกินส์. (2556). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมมาแล้วขับและการเปิดรับสื่อของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในเขต กรุงเทพมหานคร. วารสารสุทธิปริทัศน์, 27(82), 41-53.
- Bax, C. et. al. (2001). Alcohol Interlock Implementation in the European Union; Feasibility study. Leidschendam: The Netherlands, SWOV.
- Schonfeld, C. & Sheehan, M. (2004). Critical Overview of Alcohol Ignition Interlock Programs in Australia. Retrieved January 25, 2024, from https://eprints.qut.edu.au/591/1/schonfeld_critical.PDF